

01/12/2015

BR. 414

BILTEN

NEDELJA U SVETU ENERGETIKE

NA OTVARANJU GLOBALNOG SAMITA O KLIMI JASNO:

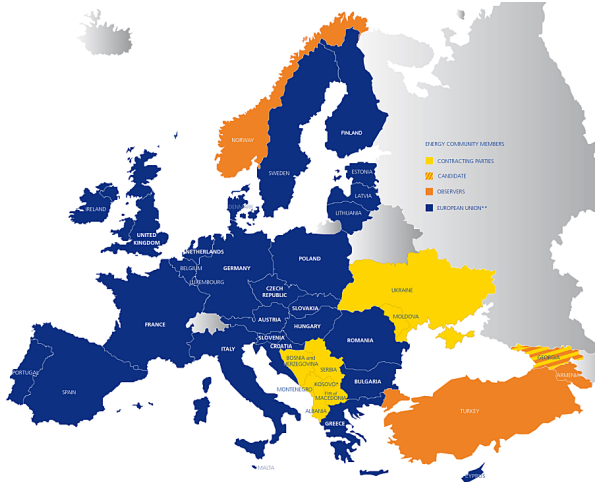
2⁰C - NEMOGUĆ CILJ

TURSKA PREKO ENERGIJE DO EU?

Sekretarijat EnZ: Turska bi mogla u članstvo Energetske zajednice

BEČ - Turska bi mogla da postane punopravna članica Energetske zajednice (EnZ), stoji u Izveštaju o energetskej politici te zemlje, koji je 27. novembra objavio Sekretarijat EnZ.

„Zaključak ovog izveštaja je jasan. Turska bi, ukoliko to želi, mogla bez mnogo napora da postane punopravna članica pan-evropskog energetskeg tržišta putem članstva u Energetskoj zajednici“, citiraju se u informaciji objavljenoj na portalu EnZ reči direktora Sekretarijata Janeza Kopača.

Zamenik direktora EnZ, Dirk Bušle precizirao je da bi jedino bilo potrebno uneti „veće izmene“ u turskim propisima vezanim za sektor prirodnog gasa. Prema Bušleu to bi se moglo rešiti kroz adaptacije propisa uz odobravanje dužih tokova tokom potencijalnih pregovora o pristupanju Turske Evropskoj uniji. energy-community.org

Prvi monitoring izveštaj za Inicijativu energetskeg povezivanja Zapadni Balkan 6

BEČ – Sekretarijat Energetske zajednice objavio je 26. novembra svoj prvi dvomesečni izveštaj o nadgledanju sprovođenja „mekih energetskeg mera“ kao i realizaciji infrastrukturnih projekata u okviru Inicijative energetskeg povezivanja Zapadni Balkan 6. Uporedo s tim, Sekretarijat je

objavio monitoring izveštaj o realizaciji četiri Projekata od interesa za Energetsku zajednicu, predviđenih da budu uključeni u EU Instrument za pred-pristupnu pomoć 2015. za više zemalja na letošnjem Bečkom samitu, prenosi portal Sekretarijata. Na tom skupu, zemlje Zapadnog Balkana su se dodatno obavezale da razviju regionalno tržište električne energije, sa dodatnom obavezom da implementiraju jedan broj mekih energetskeg mera. Ključni regionalni prioriteti su formiranje spot tržišta, odnosno berzi električne energije, regionalno balansno tržište i bolje korišćenje već postojeće Kancelarije sa usklađene aukcije u jugoistočnoj Evropi (SEE CAO) radi regionalne alokacije kapaciteta.

Arijas Kanjete: Dijalog sa Ankarom u toku
BRISSEL - Komesar za energiju i klimatsku politiku u Evropskoj komisiji, Migel Arijas Kanjete rekao je u četvrtak da je Evropska unija „otvorila energetske dijalog na visokom nivou sa Turskom, jer je reč o budućoj ključnoj tranzitnoj državi i ključnom akteru Južnog

gasnog koridora“. Arijas je tako odgovorio na poslaničko pitanje iz Evropskog parlamenta da li će EU trpeti posledice uloge Turske u snabdevanju Evrope energentima zbog napetosti između Ankare i Moskve posle obaranja ruskog aviona, prenosi **ANSA**.

WWF: Sistem upravljanja evropskom energetsom unijom neubedljiv za investitore

BRISEL - Ministri energije Evropske unije nisu uspeli da ubede javnost u ispunjenje ciljeva zacrtanih u izveštaju o stvaranju Energetske unije, niti da pruže investitorima dovoljno argumenata da će im se isplatiti ulaganje sredstva, konstatovala je čelnica sektora za klimatsku i energetska politiku EZ u globalnoj ekološkoj organizaciji WWF, Imke Lubeke. U reagovanju na zaključke koje je EU Energetski savet doneo prošlog četvrtka O sistemu upravljanja energetsom unijom, Lubeke je konstatovala da bi Evropska komisija morala da „dizajnira taj sistem, definišući šta podrazumeva pod dobrim planiranjem i pravilima izveštavanja, kao i to kako će dogovoreni ciljevi biti realizovani“. „To bi bio jedini verodostojan način da se investitorima osigura sigurnost (za ulaganja) u projekte energetske efikasnosti i obnovljivih izvora energije“, ocenjeno je iz WWF.

EUbusiness

Dva biliona dolara investicija u fosilne izvore ugroženo

LONDON - „Nestaće potrebe za novom proizvodnjom uglja, potrošnja nafte će dostići vrh oko 2020. godine i krenuti na dole, dok će rast potrošnje prirodnog gasa biti manji od očekivanja ovog sektora energetike“, glase

Fitch: Rizično ulagati u energetska infrastrukturu

LONDON - Težnje Evropske unije da sredstvima iz privatnog sektora premosti 210 milijardi evra dubok jaz sredstava potrebnih za infrastrukturne temelje energetske unije, više na nejakoj grani spremnosti i mogućnosti Brisela da stvori potrebne regulatorne uslove, posebno u sektoru obnovljivih izvora energije, komentariše prošle srede informativni energetski portal **ICIS**. Pri tom citira i rejting agenciju Fitch koja ocenjuje da bi u krajnjem slučaju mogla dati pozitivnu preporuku investitorima u energetske infrastrukturne projekte, ali samo u slučaju prestanka potrebe za subvencionisanjem obnovljivih izvora energije. „To će, međutim, potrajati i biti dosta komplikovano“, konstatuje Federiko Gronda, viši direktor za globalni infrastrukturni sektor u Fitch-u. „Mi smo trenutno negativni zbog rizika koji postoje u ovoj oblasti, jer trenutno nije moguće znati, niti reći da li će biti donete dodatne preteće legislative“, dodaje on.

zaključci sadržani u novom izveštaju neprofitne finansijske ekološke think-tank organizacije Carbon Tracker Initiative (CTI). Prema studiji eksperata CTI, više od dva biliona planiranih investicija u ove sektore energetike moglo bi da bude proćerdano u narednoj deceniji ako se vlade i kompanije ne odluče da preusmere ta sredstva van fosilnih goriva. Generalno, 43% investicija u nove proizvodne projekte i 33% u prateće transportne kapacitete bi trebalo da se preispita kako bi se ispunio klimatski scenario sprečavanja globalnog zagrevanja iznad 2°C,

odnosno izbegavanja emitovanja 28Gt CO₂, navodi se u izveštaju. **EnergyPost**

ACER: Neke zemlje ometaju istragu protiv zloupotreba na energetskom tržištu

NJUJORK - Agencija za saradnju energetskih regulatora (ACER) trenutno ispituje 45 slučajeva moguće zloupotrebe na evropskom energetskom tržištu, pri čemu je suočena sa ometanjem, ili nemogućnošću saradnje od strane regulatornih vlasti pojedinih zemalja, saopštio je direktor ACER-a Alberto Potočnik, objavio je prošle nedelje *The Wall Street Journal*. Čelnik evropske regulatorne agencije pri tom nije želeo da imenuje o kojim zemljama, pojedincima i kompanijama je reč, precizira njujorški berzanski dnevnik. Potočnik navodi kao primer da ACER raspolaže sa dokazima o tri slučaja zloupotreba, tokom 2014. godine, na tržištima prodaje i kupovine prirodnog gasa i električne energije u Evropi, gde nacionalne vlasti nisu raspolagale sa zakonskim ovlašćenjima da gone prekršioce.

THE WALL STREET JOURNAL.

MARKETS | STOCKS | EUROPE MARKETS

European Watchdog Eyes 45 Potential Cases of Energy Market

ACER je od oktobra ove godine počeo da prikuplja i nadgleda sopstvene podatke sa tržišta, umesto da se oslanja na nacionalne regulatore, ali je pri tom ograničen nedovoljnim brojem kadrova sposobnih da ispune mandat koji je dobio od Brisela, piše WSJ.

List je „od jednog zvaničnika“ saznao da je Evropska komisija uputila u avgustu pisma vladama 11 zemalja sa pitanjem - da li su dali svojim nacionalnim energetskim regulatorima pravna ovlašćenja da istražuju pomenute slučajeve kršenja tržišnih pravila. Iza toga, sve upitane vlade, izuzev Estonije, Slovenije i Hrvatske, odgovorile su potvrdno. Komisija sada proverava da li je u ostalih osam zemalja (koje nisu imenovane) zaista poveren dodatni pravni mandat energetskim regulatorima. Potočnik, kako ga citira WSJ, sumnja u to i navodi da smatra da i u tim državama i dalje postoje rupe u sprovođenju potrebne regulative.

COP21: Cilj od 2⁰C već neostvariv

PARIZ – Skoro 150 državnika, među kojima i predsjednici Rusije, SAD, Kine, Indije i članica EU - zemalja odgovornih za najveću emisiju ugljendioksida, bili su prisutni na otvaranju UN Samita o klimi u Parizu, (COP21) koji bi 11. decembra trebalo da se završi dogovorom o ograničavanju zagrevanja globalne temperature na 2⁰C do 2100. godine.

„Nije međutim nikakva tajna da kakav god dogovor o klimi bude ostvaren u Parizu, on neće biti dovoljan da dostigne taj cilj UN“, komentariše Politico.eu. Da bi se to ostvarilo, potrebno je, pored ostalog, do 2050. smanjiti emisiju gasova sa efektom staklene bašte za 40 do 70%. To opet podrazumeva veliki zaokret prema tzv. čistim izvorima energije, što zajedno rezultira preovlađujućom skepsom koja prati pariski samit. Do sada data obećanja o smanjenju ispuštanja gasova staklene bašte (GHG) eventualno bi u najboljem slučaju mogla zadržati zagrevanje Planete na 2,7 do 3,5 stepena Celzijusa iznad predindustrijskog vremena, što znači da bi se ubrzalo otapanje leda, porast nivoa mora, zakiseljavanje okeana i izumiranje vrsta. Uoči konferencije, naime, 170 zemalja je dostavilo UN-u planove za smanjivanje emisije GHG za period od 2025. do 2030. Kina, SAD, EU, Indija, Rusija, Japan, Brazil, Iran, Indonezija i Kanada odgovorne su za 90% emisije GHG. Temperatura na Zemlji ove godine bila je 1⁰C viša u odnosu na predindustrijsko doba, a ovim tempom možemo očekivati da će život na Zemlji 2100. biti znatno teži. Emisije GHG trebalo bi da se smanje i iz sektora transporta i poljoprivrede, a globalni problem je i velika seča šuma koja smanjuje kapacitet planete da smanji visoke količine CO₂ u atmosferi.

Samo Kina odgovorna je za četvrtinu globalne emisije CO₂. Kina troši najviše uglja, ali trenutno i najviše ulaže u obnovljive izvore.

Šta bi bio uspeh?

PARIZ - Do koje mere je meta sprečavanja globalnog zagrevanja na ispod 2⁰C nerealna ilustruje izjava čelnice UN za klimatsku politiku Kristijane Figueres da će „otkinuti glavu“ svakom novinaru koji proglasi samit neuspelim jer nije uspeo da dogovori ostvarenje to cilja.

Uspeh bi bio, kako za Figueresovu, tako i za UN i većinu zemalja učesnica, ako bi se dogovorilo pokretanje procesa, počev od 2020. kojim bi se obezbedilo postepeno smanjenje emisija GHG. Figueres to naziva „početkom dugog putovanja“. **Politico.eu**

Šefčovič: Ni evro iz EU fondova projektu Severni tok 2

BRISSEL - Potpredsednik Evropske komisije zadužen za energetska unija. Slovak Maroš Šefčovič kazao je da Gaspromov projekat gasovoda Severni tok 2 neće dobiti bilo kakva

finansijska sredstva iz fondova Evropske unije, prenosi 24. novembra *Politico.eu*. Ovaj briselski portal primećuje da je Šefčovič ovim stavom dopunio ocene koje su o ovom projektu bile definisane u Izveštaju o stanju energetske unije, koji je nedelju dana ranije podneo u ime Evropske komisije.

EU ne brine prekid snabdevanja Ukrajine ruskim gasom

BRISSEL - „Evropska komisija nije posebno zabrinuta zbog prekida snabdevanja Ukrajine ruskim gasom.

Prošle nedelje Gasprom je objavio da prekida isporuke gasa Ukrajini, jer njena kompanija Naftogas nije uplatila dogovoreni avans, dok je odmah zatim ukrajinski premijer Arsenij Jacenjuk rekao da je on naredio Naftogasu da obustavi dalje kupovine ruskog gasa.

Deset EU zemalja u akciji

„ne“ projektu Severni tok 2

BRISSEL - Planovi Moskve i nekoliko vodećih evropskih energetska kompanija da udvostruče kapacitet pod-baltičkog gasovoda Severni tok između Rusije i Nemačke u suprotnosti su sa interesima Evropske unije i prete daljoj destabilizaciji Ukrajine, glasi ključni stav kojim je deset vlada zemalja članica EU zatražilo da se ovo pitanje pokrene na nivou šefova država. Pismo, u koje je *Reuters* imao uvid, datirano je 26. novembra, a potpisnici su Bugarska, Češka republika, Estonija, Grčka, Mađarska, Letonija, Litvanija, Poljska, Rumunija i Slovačka.

Potpisnici naglašavaju da projekat mora da prođe kroz najstrožije regulatorno rešeto EU i traže da projekat Severni tok dva bude posebna tačka dnevnog reda na decembarskom samitu EU.

Transport gasa i dalje ide normalnim ritmom“, kazala je ovim povodom portparolka EK Ana-Kajsa Itkonen, prenosi *Ukrinform*. Prema njenim rečima, trenutno u ukrajinskim skladištima prirodnog gasa ima oko 16,5 milijardi kubika gasa, što odgovara nivou iz prošle godine.

WWF: Kako sprečiti štetne hidroenergetske projekte na Balkanu?

LONDON, BEČ - Svetska nevladina organizacija za zaštitu prirode WWF je u saradnji s regionalnim organizacijama civilnog društva u okviru SEE SEP projekta objavila novi PUPO „Procena uticaja na prirodnu sredinu (PUPS) i Strateška procena uticaja na prirodnu sredinu (SPUPS) hidroenergetskih projekata u jugoistočnoj Evropi – ispunjavanje EU standarda“.

Izveštaj, pripremljen u saradnji s timom međunarodnih nezavisnih stručnjaka, sagledava kvalitet 25 PUPS i dve SPUPS napravljenih za hidroenergetske projekte u sedam zemalja u poslednjih pet godina i istražuje kako bi se greške u tim slučajevima mogle izbeći u budućnosti.

U izveštaju se zaključuje da glavni nedostaci dolaze iz činjenice da prenošenje EU direktiva nije bilo nadgrađeno posebnim pravilima, propisima i smernicama, kako bi u potpunosti implementirali zahteve direktiva. Najozbiljniji propusti odnose se na rasprostranjeno neprimenjivanje standardnih postupaka od strane nadležnih tela, kao što je nedostatak javne rasprave i transparentnog odlučivanja. Postoje i ozbiljni propusti u smislu sadržaja studija poput vrlo ograničenih terenskih istraživanja i korišćenja zastarelih naučnih podataka.

„Opšti standard PUPS i SPUPS studija u regiji vrlo je nizak. Izrađivači studija često ignorišu svoju profesionalnu odgovornost i proizvode loše procene bez izrade osnovnih istraživanja i analiza. Mnoge studije oslanjaju se na hidrološke i ekološke podatke od pre 20-30 godina i ne

uključuju podatke o korišćenju zemljišta ili o klimatskim promenama“, rekao je Peter J. Nelson, urednik izveštaja.

U izveštaju se zaključuje da otpor proizlazi iz duboko ukorenjenih tradicionalnih praksi, političkog uticaja, privatnih interesa, a u nekim slučajevima i zbog korupcije i nezakonitih aktivnosti.

„Procene uticaja na prirodnu okolinu su od posebne važnosti u energetske sektoru, gde odluke mogu imati dugoročne posledice na energetske strukturu i potrošnju. Treba i naglasiti da je osiguravanje ranog i efikasnog učešća javnosti jedan od ključnih elemenata koji povećava legitimnost bilo kog projekta“, rekao je povodom izveštaja Janez Kopač, direktor Sekretarijata Energetske zajednice.

„Izveštaj također ističe ozbiljne posledice brojnih malih hidroelektrana koje se sada aktivno promoviraju širom Balkana u nekim od najvrednijih Natura 2000 područja bez odgovarajućih mera za zaštitu prirode“, rekla je Petra Remeta, vođa programa za slatkovodne sisteme u WWF Adria.

Hitno je potrebno delovanje na svim nivoima, od EU i velikih investicionih banaka, do pojedinih vlada, regulatora, stručnjaka, investitora i konsultanata. Izveštaj daje 25 preporuka, uključujući regionalnu studiju o energetici i zaštićenim područjima, kao i izradu smernica za izradu PUPS/SPUPS studija, kao i detaljne preporuke pojedinim vladama kako bi studije ubuduće bile bolje i stručnije.